

WŁADYSŁAW TARNOWSKI

**Śpiewka
powstańców z
oddziału
Langiewicza**

WŁADYSŁAW TARNOWSKI

Śpiewka powstańców z oddziału Langiewicza¹

Jak to na wojence ładnie², jak to na wojence ładnie,

Kiedy ułan z konia spadnie, (bis)

Koledzy go nie ratują, koledzy go nie ratują,

Jeszcze końmi go tratują.

Kapitan pułku wymaże³, kapitan pułku wymaże,

Porucznik grzebać rozkaże⁴.

A za jego młode lata, a za jego młode lata,

Grają w trąby tra-ta, tra-ta.

A za jego trudy, prace, a za jego trudy, prace,

Grały mu kule, kartacze⁵.

A za jego trudy, lata⁶, a za jego trudy, lata,

Dała ognia cała rota.

A już my go pochowali, a już my go pochowali

«Requiescat⁷» zaśpiewali.

Popamiętają Moskale, popamiętają Moskale,

Jak dostali w skórę w Skale!

Wyginęła ich połowa, wyginęła ich połowa,

Reszta uszła do Miechowa.

Z Miechowa ich wypędzimy, z Miechowa ich wypędzimy,

Aż o Radom się oprzemy.

A z radomskiej okolicy, a z radomskiej okolicy

Pójdziem prosto do stolicy.

Niech pamiętają łajdaki, niech pamiętają łajdaki

Jak dzielnie biją Polaki.

Żołnierz, Śmierć, Wojna

Rosja, Polska, Walka

¹Śpiewka powstańców z oddziału Langiewicza — W publikowanej tu wersji autorem słów pieśni (jak również melodii opartej na ludowej pieśni węgierskiej) jest Władysław Tarnowski; była ona śpiewana przez żołnierzy powstania styczniowego (stąd tytuł). Wcześniej jednak istniał jej pierwowzór, powstały najprawdopodobniej pod koniec XVIII w. wieku, znany pod tytułem *Żołnierz ochoczy a. A kto chce rozkoszy użyć*. Bardzo popularna także wśród legionistów w latach 1914–1918, pieśń doczekała się wielu przeróbek i wersji. [przypis edytorski]

²jak to na wojence ładnie — w niektórych odmianach tekstu tę najbardziej znaną strofę poprzedza jeszcze następująca: „A kto chce rozkoszy użyć/ Niech na wojnę idzie służyć”. Lub też nawet dłuższy tekst wprowadzający w szczególności życia żołnierskiego: „A kto chce rozkoszy użyć/ Musi iść w ułany służyć./ Tam rozkoszy on użyje/ Krwi jak wody się napije./ Tam mu dadzą mundur nowy./ A na mundur kij dębowy./ Tam mu każą maszerować/ Jeszcze lepiej niż tańcować”. [przypis edytorski]

³kapitan pułku wymaże — w innej wersji tekstu: „rotmistrz z listy go wymaże”. [przypis edytorski]

⁴porucznik grzebać rozkaże — w innej wersji tekstu: „wachmistrz trumnę zrobić każe”. [przypis edytorski]

⁵grały mu kule, kartacze — w innej wersji tekstu: „hejnał zagrają trębacze” [przypis edytorski]

⁶A za jego trudy, lata — od tego miejsca inna, popularna dziś wersja piosenki brzmi odmiennie od tekstu historycznie pierwotnego, śpiewanego przez powstańców 1863 roku: „A za jego trudy, znoje./ Wyrzela mu trzy naboje./ A za jego krwawe rany/ Dolek w ziemi wykopany./ Tylko grudy zaburzały./ Chorągiewki zafurzały./ A nad grobem krzyż drewniany./ Śpij żołnierzu, śpij kochany./ Śpij kolego, twarde łoże./ Zobaczym się jutro moje./ Śpij kolego, bo na wojnie/ Tylko w grobie jest spokojnie./ Śpij kolego w ciemnym grobie./ Niech się Polska przyśni tobie”. [przypis edytorski]

⁷requiescat (łac.: niech pozostaje) — pierwsze słowo formuły wypowiedzianej nad zmarłym; *requiescat in pace*: niech spoczywa w pokoju. [przypis edytorski]

A dla naszej większej chwały, a dla naszej większej chwały,
Wiwat! sztab i korpus cały.
A dla naszej mniejszej troski, a dla naszej mniejszej troski,
Wiwat! pułkownik Czachowski⁸.

⁸*Czachowski, Dionizy Feliks* (1810–1863) — pułkownik, jeden z najwybitniejszych dowódców w powstaniu styczniowym, naczelnik wojskowy województwa sandomierskiego; osłaniał oddziały gen. Langiewicza (od 11 marca 1863 r. dyktatora powstania) pod Suchedniowem, Staszowem i Małogoszczem; walczył pod Pieskową Skałą, Chrobrzem i Grochowiskami; poległ pod Jaworem Soleckim. [przypis edytorski]

Ten utwór nie jest objęty majątkowym prawem autorskim i znajduje się w domenie publicznej, co oznacza że możesz go swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać. Jeśli utwór opatrzony jest dodatkowymi materiałami (przypisy, motywy literackie etc.), które podlegają prawu autorskiemu, to te dodatkowe materiały udostępnione są na licencji Creative Commons Uznanie Autorstwa – Na Tych Samych Warunkach 3.0 PL.

Źródło: <http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/spiewka-powstancow-z-oddzialu-langiewicza>

Tekst opracowany na podstawie: *Wiązanka pieśni Polskich*, Kraków 1905

Wydawca: Fundacja Nowoczesna Polska

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>). Reprodukacja cyfrowa wykonana przez Bibliotekę Śląską z egzemplarza pochodzącego ze zbiorów BŚ.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Aleksandra Sekuła, Marta Niedziałkowska.

Okładka na podstawie: [dynamosquito@Flickr](https://www.flickr.com/photos/dynamosquito/), CC BY-SA 2.0

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Nowoczesna Polska – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przekaż 1% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Nowoczesna Polska, KRS 0000070056.

Dołącz do Towarzystwa Przyjaciół Wolnych Lektur i pomóż nam rozwijać bibliotekę.

Przekaż darowiznę na konto: [szczegóły na stronie Fundacji](#).